

Webbinariet Utveckling av utbildningen inom småbarnspedagogiken i Svenskfinland 14.5.2020

Webbinariet är ett led i utvecklingsarbetet som drivs av Utvecklingsforum för utbildningar inom småbarnspedagogiken (VKF)

PM från gruppdiskussionen (uppdaterat 29.5.2020)

1) Samarbetet i regionerna och utvecklingen av det

1a. Hur samarbetar utbildningsanordnarna (yrkesinstitut/högskola/universitet)?

Regionalt finns ett samarbete i huvudstadsregionen med de aktörer som finns där: Helsingfors universitet (HU), Yrkehögskolan Arcada och Yrkesinstitutet Practicum:

- Gemensamma seminarium
- Samarbetsgrupp som funderar på gemensamma kurser för Practicum och Arcada
- Förena studenterna lag och samarbete och mångprofessionellt samarbete.
- Praktikperioder, Practicums sista praktikperiod samma lärandemål som inom Arcada

Samarbete mellan Yrkehögskolan Novia och Åbo Akademi (ÅA) har diskuterats men är inte nu aktivt.

ÅA samarbetar med Högskolan på Åland för att utveckla behörighetsgivande utbildning på Åland.

Men ser att det finns ett behov av ett tätare samarbete mellan yrkesutbildning och universitet men funderar på hur det skulle se ut. Man önskar större systematik i det här samarbetet.

Studeranden önskar kunna ta del av kurser hos de olika utbildarna för att få en bredd på sina studier.

1b. Hur samarbetar anordnarna av småbarnspedagogik (kommunen/privata) med utbildningsanordnarna?

I huvudstadsregionen har man skapat partnerdaghemsnätverk och i det arbetar man enligt principen "bottom up".

Novia och ÅA samarbetar kring praktiktillfällen.

Regionalt ett aktivt samarbete med Centret för livslångt lärande (CLL).

Kommuner samarbetar oftare med universitet och högskolor än med yrkesinstitut.

Novia administrerar ett Nordplusnätverk. Nätverket har som mål att samlas kring aktuella frågor och tematik inom det småbarnspedagogiska området i Norden. Partnerhögskolor är Yrkehögskolan Novia, Københavns Professionshøjskole, UiT Norges Arktiske Universitet och Högskolan Dalarna (alla utbildningar som ger behörighet som lärare inom småbarnspedagogik). Som nya deltagare i år är arbetslivsrepresentanter. Dessa är Pargas stad/småbarnspedagogiken i Finland, Børnehuset Blomsterhaven i Danmark, daghemmet Akur på Island samt daghemmet Reinen i Norge. Samarbetet med arbetslivet är mycket viktigt och ett daghemsnätverk uppbyggs så att praktikplatser av hög kvalitet kan erbjudas studerande som avlägger praktik i respektive land. Via detta arbete utvecklas ett nära

samarbete och delad yrkespraxis med arbetslivsrepresentanter inom det småbarnspedagogiska området i hela Norden.

Nätverket erbjuder lärar- och studerandemobilitet och personal från våra samarbetsparter kan också delta och åka på utbyte och delta i nätverkets verksamhet. Från Novia har studerande till exempel avlagt praktik på daghem med fokus på utomhuspedagogik i Tromsö.

YA! samarbetar med daghemmen genom att i direkt kontakt komma överens om möjlighet att genomföra kompetensbaserade projekt, där studerande (i slutskedet av sina studier) tillför något till daghemmen i form av t.ex. ordnar aktivitetsdagar, medverkar vid julfester, föräldramöten, skapa material som daghemmet drar nytta av osv. Ibland är studeranden hjälpsamma händer ute i arbetslivet, etc.

2. Tillgång till personal och studerande

2b. Hur ser läget ut gällande sökandet till utbildningsplatserna?

Arcada: Dagplatser och Flerform totalt 50 platser, i år 123 förstahandssökande

Novia: Socionom, dagsstudier, Vasa 40 platser. Socionom, flerform, Vasa 30 platser. Socionom, dagsstudier, Åbo 45 platser. Socionom, flerform, Åbo 25 platser. Socionom, e-socionom, flerform, Åbo 15 platser. Söktrycket till e-socionom var störst i hela Novia med 86 förstahandssökande till 15 platser.

Det blir intressant att se huruvida studerande är lika intresserade som tidigare av småbarnspedagogik då nya studerande inte längre kan få behörigheten lärare inom småbarnspedagogik.

ÅA: 119 sökande till 90 platser. Tredje gången antagning till Vasa efter flytten från Jakobstad. Söktrycket kunde gärna vara högre.

HU: 30 platser, i år 95 sökande varav 20-25 är förstahandssökande. Söktrycket kunde vara högre. Klasslärare 40 med 200 sökande, flera av dem har småbarnspedagogiken som andrahandsval. Också de som haft småbarnspedagogiken som sitt andrahandsval slutför ofta sina studier.

Axxell: Barnledarutbildning som flerform: 20 studerande. Till e-utbildningen 60 sökande, 30 började i april och minst lika stor grupp i höst. En grupp till startar i januari 2021.

Optima:

Kredu: En grupp i Helsingfors och en i Nyarleby. 25-30 studerande per grupp. Kontinuerlig antagning. Svårt att få ungdomar intresserade att söka till barnledare, medan efterfrågan bland vuxna är stor. Många studerar på läroavtal.

En möjlighet att utbilda sig till lärare inom småbarnspedagogik i Åbo önskas. Flerformsplaner finns.

YA! Har tilläggsutbildning inom småbarnspedagogiken (Kompetensområdet för Familjedagvårdare och inom pedagogisk verksamhet, vilket berör småbarnspedagogiken). Vi har studerande inom dessa båda och en kontinuerlig ansökan, vilket betyder att man kan ansöka när som helst under året. Även Närvårdarnas Kompetensområdet: Pedagogisk verksamhet och vård av barn och unga startar i januari (i Närpes och Pedersöre) och i augusti (i Vasa).

3. Stöd till kontinuerligt lärande (=fortbildning) i regionen

3a. Hur planeras och samordnas den regionala utvecklingen av personalens kompetens och personalutbildningen i kommunerna och hos privata aktörer?

"KOHUR – kompetensutveckling inom huvudstadsregionens svenska utbildningsväsen är ett samarbetsprojekt kring kompetensutveckling för personalen inom småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen, grundläggande- och gymnasieutbildningen i Vanda, Helsingfors, Esbo och Grankulla stad samt Kyrksläatts kommun." (kohur.fi)

Projektet växtre fram ur projektet Kunnig och stöds nu av Svenska kulturfonden.

"Se Barnet är ett fortbildningsprogram som startade år 2008 i syfte att utveckla kvaliteten på småbarnspedagogiken i norra svenska Österbotten. Programmet är numera ett samarbete mellan Jakobstad, Kronoby, Larsmo, Nykarleby och Pedersöre kommuner i syfte att stärka kompetensen hos personalen som arbetar i barngrupp och främja implementeringen av planen för småbarnspedagogik." (<https://sebarnetfortbildning.wordpress.com>)

Projektet samarbetar med Åbo Akademi och Kredu.

Stödet hos kommunens ledning synnerligen viktig för att kunna göra långsiktiga planer för kompetensutvecklingen. Det krävs att någon utomstående bär ansvaret för koordinerandet.

Ledarskapsutbildningar inom CLL, fortsätter med helheter om 8 dagar i Vasa och Helsingfors. Ledarforum på våren i Helsingfors.

EduYA har Ledarskapsforum som riktar sig mot ledare på mellan nivå inom alla områden. Genomförs i Österbotten. EduYA erbjuder även några kurser/år som berör småbarnspedagogiken.

3b. Vilka goda exempel finns? Ge exempel på goda fortbildningsmetoder?

CLL vid ÅA för kontinuerlig dialog med regionerna och försöker bemöta det fortbildningsbehovet som finns i regionen.

Axxell erbjuder en examensdel i Tecken som stöd.

Nya lagen om yrkesutbildning ger möjlighet att ordna en hel examensdel som fortbildning och studeranden kan göra ett yrkesprov på den helheten.

Novia har ett projekt kring socialt utsatta barn tillsammans med Pargas stad och en privat aktör i Åbo. I det arbetet har socionomen en stor roll och det finns en bred kompetens inom arbetsgemenskapen inom småbarnspedagogiken.

3c. Vilka är de viktigaste/största kompetensbehoven i regionen?

LUMATIKKA är ett fortbildningsprogram för lärare inom småbarnspedagogik, den grundläggande utbildningen och på andra stadiet som i sitt arbete undervisar i matematik och ger numera också studiepoäng som kan användas vid HU och ÅA. (<https://lumatikka.luma.fi/sv/>)

Förutom fortbildning i ledarskap har CLL fått finansiering för Stjärnklart 2.0 (webbutbildning kring barns känslomässiga och sociala utveckling) och Läropussel 2.0 med fokus på lärområden (handledning av team på enheterna) + flera projekt i samarbete med grundläggande utbildning.

Det är fortsättningsvis viktigt att jobba med att implementera grunderna för planen för småbarnspedagogik. Man behöver jobba med att omforma styrdokumentet till praktisk handling.

4. Utbildnings- och karriärvägar

4a. Hurdana utbildnings- och karriärvägar erbjuds personalen i regionen efter examen?

HU har ett magisterprogram inom småbarnspedagogik. HU doktorander med inriktning på forskning inom småbarnspedagogik. HU kartlägger möjligheten för socionomer YH att komma in på magisterutbildning.

ÅA har en magisterutbildning med gott söktryck. Antagna till kandidat är också automatiskt antagna till magisterutbildning, 10-20 årligen.

Inofficiellt kan man räkna med att ca hälften får magisterprogrammet för att få kompetens som föreståndare. Behörigheten för speciallärare inom småbarnspedagogik är också på magisternivå.

Det är viktigt att också få återväxt på licentiat och doktorsnivå så att utbildningen kan hållas på en god nivå.

Arcada: Lagändringen angående behörigheter oroar studerande. Socionomens roll i kollegiet känns för tillfället oklar.

Novia: Kompletterande utbildning för socionomer inom småbarnspedagogik för att behålla kompetensen är på gång och efterfrågan på flera sådana finns. Oro hur de placerar sig på arbetsmarknaden. Hur ska den här utbildningen vara attraktivt i fortsättningen ifall man inte kan svara på vad socionomens roll inom småbarnspedagogiken är.

Axxell vill utveckla verksamheten så att övergångarna till YH skulle bli smidigare i framtiden.

Många påbörjar sina studier via Öppna högskolan och flerforms studievägar är viktiga speciellt för vuxenstuderanden. Samma möjlighet finns också via Öppna universitetet.

Kommer socionom YH att finnas med i nästa AKTA?

Det är oklart vad högre YH socionomers roll blir inom småbarnspedagogiken. Den diskussionen har ännu inte förts.

En ungdomsledare som studerat på HUMAK har en helhet på 60 sp i sin examen som genast kan ges tillgodo vid vidare studier. Ett liknande samarbete borde också utvecklas inom utbildningar inom småbarnspedagogiken.

Validering av tidigare förvärvad kompetens. Hur beaktas tidigare studier och arbetserfarenhet?

Arcada: Det är svårt att validera tidigare studier direkt eftersom yrkesutbildningen ligger på EQF nivå 4 och YH på EQF nivå 6. Ofta kan arbetserfarenhet eller dylik erfarenhet valideras då det kommer till praktik.

I Novia kan man få 15 kompetenspoäng från yrkesstudier till högskolestudier då man påvisar sin kompetens genom uppgifter. Samarbete med socionomutbildning andra stadiet-yh. Fortbildning. Kompetenser som kursen kräver.

ÅA: har ett liknande valideringssystem som Novia, men det krävs en del arbete från den studerande.

Inom Norden är man duktiga på att tillämpa validering men i Finland är vi ganska försiktiga.

I den nya yrkesutbildningslagen ingår validering (identifierar och erkänner) av varje sökandes kunnande. Detta är utgångsläget i den personliga utvecklingsplanen för kunnande för varje enskild studerande.